

Formidling

Hovedfokus i 2004 var på 10-års jubileet i Arktisk Alpin Botanisk Hage og produksjon av utstillingen PolarNorge. Tromsø som ishavsby fikk dette året markert seg internasjonalt. Flere ambassader og Utenriksdepartementet rettet oppmerksomheten nordover og utenlandske TV team var hyppig på besøk.

Arktisk Alpin Botanisk Hage var det stort og viktig besøk i jubileumsåret. Nærmere omtale av jubileet finnes i årsmelding under hovedkapitlet om forskning der det internasjonale symposiet er omtalt. Hagens forskningsleder Torstein Engelskjøn og daglig leder Finn Haugli hadde et nært samarbeid med teknisk avdeling ved universitetet, styreleder i Botanisk hage og den øvrige botaniske fagstab, samt gartner Kristian Nyvoll.

PolarNorge fikk tildelt areal som ligger i første etasje og dette ble i løpet av året fylt med gjenstander, objekter, foto og filmmateriale, samt tekster på spesiallagde montere. Det ble lagt et nytt golv som skal illudere ishavs skavlede og ujevne flate. Utstillingen fikk navnet Det hvite eventyret og produksjonen var et samarbeid mellom Universitetet i Tromsø, Polarinstituttet, Polarmuseet og Statsarkivet. Tromsø Museum var bare

valgt som sted for lokalisering av utstillingen. Likevel var medvirkningen fra museets stab og ledelse stor, og det var også ved inngangen til året lagt på bordet kr 500 000 til selve produksjonen fra museets driftsmidler. To hele stillinger, taksidermist Håkon Dahlen og tegneleder Ernst Høgtun medvirket i produksjonsgruppa. Det ble utgitt et eget Ottarhefte i anledning utstillingen og flere hefter med tema fra polare strøk. Det ble gjort avtaler om gjesteutstillinger med tilgrensende tema, både mht foto og gjenstandsmateriale. Formidlingsenhetens personale ble i stor grad deltakende. Nordlysutstillinga sto godt til det polare tema som Norge 2005 hadde valgt å gi Tromsø i oppgave å markere i forbindelse med 100-årsjubileet for frigjøringen fra Sverige (1905–2005). På samme måte som professor Asgeir Brekke ved Nordlysobservatoriet var kunnskapsprodusent for Nordlysutstillinga, var historikermiljøet ved universitetet særlig medvirkende, med dr. art Åsa Elstad, tidligere stipendiat ved Tromsø Museum som manus og dreiebokforfatter. Professor i historie Einar Niemi, stipendiat i historie Harald Dag Jølle og førsteamanuensis Einar Arne Drivenes har vært viktige i dette arbeidet.

Ottarprisen utdeles for fremragende populærvitenskapelig virksomhet i Nord-Norge og på Svalbard. Professor Edward Hough alias dr. Huff ved Institutt for kjemi, Universitetet i Tromsø fikk prisen for sin fremragende innsats for å formidle forskning ved åpningen av universitetet. Det er første gang prisen gis til en realfagsforsker. Formålet med Ottarprisen er å stimulere forskere til populærvitenskapelig virksomhet.

Besøkstallet gikk ned i 2004. Telleverket stanset på 48 082 besøk, noe som er på vel 25 000 færre en siste år. Tilbakegangen skyldtes i hovedsak at Hurtigruta fra mars ikke lenger hadde organiserte turer for sine reisende til museet. Vi er i dialog med rederiene for å komme inn på utflyktstilbudet igjen, men har fått beskjed om at det kan ta noe tid på grunn av deres behov for variasjon i programmet til de reisende. Skoletjenesten derimot opplevde rekordtall og underviste for første gang over 5000 elever i løpet av ett år.

Ola Graff presenterer sin bok *Om kjæresten min vil jeg joike* i Akademika-bokhandelen.
Foto: Mari Karlstad, TMU

Foto: Mari Karlstad © Tromsø Museum Universitetsmuseum

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Administrativ direktør Else Bottengård, 30. mai 1996.

Faste utstillinger

I tråd med museets planer for oppgradering og fornyelse av våre basisutstillinger, startet riving av den gamle zoologiske utstillingen 5. februar. Deler av den var laget så tidlig som i 1976 og slik sett var det på tide med ei fornying. Det frigjorte området skal etter hvert gi plass til PolarNorge-utstillinga, **Det hvite eventyret** som åpner i februar 2005. Utstillinga er en del av 100-årsmarkeringen for Unionsoppløsningen fra Sverige og vi planlegger at den blir stående minst ut jubileumsåret.

Oppgraderingsarbeidet vil også omfatte ny ventilasjon og nytt elektrisk anlegg med lysskinner i utstillingslokalet. Ei ny zoologisk utstilling med arbeidstittel *Det svinger i Naturen* skal overta for PolarNorge. Flere av våre faste besøkende barnefamilier har signalisert at de savner vår zoologiske utstilling og Eventyrskogen. Som kompensatoriske tiltak har museet derfor satset på økt antall barnevennlige gjesteutstillinger, f. eks **Min dyriske park**.

Ei ny fast utstilling åpna i 2004. Det var **Forstå nordlyset** som sto klar i juni, med nordlys og nordlysforskning i fokus. Utstillingas hovedelement er en *terrella*, etter modell av Kristian Birkelands maskin fra 1913. Her kan de besøkende selv framstille mini-nordlys rundt en metallklode i et kunstig verdensrom. Utstillinga har kommet til i samarbeid med bl.a. professor Asgeir Brekke, institutt for fysikk. Han har bidratt og har også vært med på å markedsføre utstillinga til sine kontakter. I

november kom NRK og gjorde opptak til sitt populære naturvitenskapsprogram Newton om nordlyset.

Egne, temporære utstillinger

Arkeologisk temamonter ble det vist to utstillinger i løpet av året;

– Perler fra magasinet, med perler av glass og andre materialer; jernalderfunn fra kvinnegraver.

– Spannforma leirkar, leirkar fra folkevandringstida funnet langs den nordnorske kysten.

Utendørs kunne publikum i mørketida nyte den tredje Glimtutstillinga. Denne gang var temaet Sjøfugl – natur- og kulturbærer. Her ble museets naturvitenskapelige dokumentasjon av sjøfugl kombinert med bilder fra fuglefangst, dun- og eggsanking. Lysbildeframvisning på boktårnveggen er en måte å utnytte museets uterom på i den mørke årstida. I forbindelse med lanseringen av håndboka til Kirkekunstutstillinga, stilte vi ut to gamle og vakre messehagler i Lillesalen i desember.

Utstillingssamarbeid med utlandet

Norge – Russland – Naboer gjennom 100 år – den Norsk – russiske kulturhistoriske utstilling i anledning hundreårsdagen for diplomatiske forbindelser hadde som målsetting å fremstille bredden og mangfoldet i de to landenes historie gjennom århundrer. Utstillingen ble åpnet på Norsk Folkemuseum av H. M. Kong Harald den 2. juni. Det ble gitt ulike bidrag fra flere miljøer fra Nord-Norge. Konservator Johan A. Kalstad hadde i samarbeid med I. konservator Leif Pareli, Norsk Folkemuseum innsamlet gjenstander og utarbeidet bidrag om østsamene. Konservator Dikka Storm fra fagenhet for samisk etnografi var av Museumsstyret oppnevnt som museets representant. Det russiske etnografiske museet i St Petersburg var den russiske samarbeidsinstitusjonen. I styringsgruppa for utstillingen var professor i historie Jens Petter Nielsen fra Universitetet i Tromsø og vår representant hadde knyttet faglig kontakt til fakultetet underveis i prosessen. Se nærmere under samlingskapitlet om deponering av gjenstander.

Dino 18 år 18. april ble feiret med fødselsdagsselskap. Jesper Hansen veileder en kommende student i museets rikholdige samlinger.

Foto: Mari Karlstad, TMU

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 1. august 1995.

Sápmi på nett

Utarbeidingen av en lærebok på nett som en oppfølger av utstillingen Sápmi – en nasjon blir til hadde problemer med fremdrift. Museumsstyret besluttet å avslutte prosjektet og to engasjement opphørte. Prosjektet ble likevel etter oppfordring fra Rektor Jarle Aarbakke videreført, og det ble opprettet et samarbeid med professor Britt Kroepelien, Institutt for kulturhistorie, Universitetet i Bergen og hennes firma Viatek. Sametinget har opprettholdt sin finansielle støtte. Prosjektet består av en prosjektgruppe ved Fagenhet for samisk etnografi der Terje Brantenberg er prosjektleder. Den valgte ledelse har vært styringsgruppe for prosjektet i den siste fasen. Asthildur Hauksdóttir var engasjert i høstsemesteret for innlegging av materiale og forankret forslag til nettløsninger til museets IT-konsulent Sebastian Arumainayagam.

Arrangement

Internasjonalt symposium i botanisk hage: **Alpines on top of the world.** 1. -5. juli

- 25.01: **Soldagskonsert** Sandnessund Blandakor
29.02: **Jazzkonsert:** Nordiske folketonar Stian Røgeberg og Jonas K. Lund, Musikkonservatoriet/Høgskolen i Tromsø.
17.-18.04: **Dinosaurhelg** Foredrag ved Jørn H. Hurum, Paleontologisk museum, Universitetet i Oslo. Øglejakt og kunnskapskonkurranser for barn. Tema utstilling om tenner. Elsebeth Thomsen bestemte publikums medbrakte fossiler.
21.08: **Publikumsdag** i botanisk hage
23.08: Academia Borealis' **Harangforelesning:** Astronomi i Skandinavia under førhistorisk tid v/dr. Göran Henriksson
26.09: **Forskningsdagene 2004**, Foredrag om sjøsamisk joik ved Ola Graff. Mikroskopet som vitenskapelig verktøy – den geologiske og zoologiske fagenhet.
30.-31.10: **Steinalderhelg** Demonstrasjon av pilspiss- og buetilvirkning. Foredrag om steinalderens Norge ved Morten Kutschera og Sven-Erik Grydeland. Bueskyting og matlaging i kokegroper utendørs ved gammen. Ansiktsmaling og eventyr for de minste.

Personale fra Fagenhet for arkeologi og Formidlingsenheten.

- 05.12: **Astronomidag** v/Tromsø Astronomiforening
12.12: **Lansering** av ny Kirkekunst katalog Foredrag og kulturinnslag i Muséalen
26.12: **2. juledags gudstjeneste** i Kirkekunstutstillinga ved Elverhøy menighet.

Temakvelder i botanisk hage

- 25.05: **Saxifragasamlingen** v/Finn Haugli.
01.06: **Arktiske og boreale planter** v/Torstein Engelskjøn.
08.06: **Primulasamlingen** v/Arve Elvebakk.
15.06: **Alpesamlingen** v/Karl-Dag Vorren.
22.06: **Himalayasamlingen** v/Kristian Nyvoll.
29.06: **Nord-Amerikasamlingen** v/Kristian Nyvoll.
17.08: **Tradisjonsplantasamlingen** v/Brynild Mørkved.
24.08: **Gentiana** (Søte) v/Finn Haugli
31.08: **Dverg nåletrær** v/Kristian Nyvoll.
07.09: **Miniatyrer og miniatyrhager** v/Finn Haugli

Soppkontroll ble utført av Tromsø Soppforening fem søndager i august og september.

Nordnorsk kulturråd 40 år

Jubileet ble feiret med et fremtidssymposium 19. og 20. april på Tromsø Museum Universitetsmuseum og andre dag på campus. Symposiet ble åpnet på Tromsø Museum Universitetsmuseum av rektor Jarle Aarbakke, styreleder Jens Halvdan Mosli og museumsleder Dikka Storm. Tromsø Museum huset Nordnorsk kulturråd, og en rekke av museets ansatte var medvirkende i arbeidet med etablering og i oppbyggingen av kulturrådet de første tiår. Initiativtaker var Kåre Landmark, geolog og konservator ved Geologisk avdeling. På det tidspunkt var han direktør ved Tromsø Museum, et verv han innehadde i perioden fra 1955–65.

Programmet for dagen var:

Ola Graff: Kunnskap og kultur – om folkemusikkarkivet på Tromsø Museum.

Bjørn Arntsen: Om bruken av dokumentarfilm på visuelle kulturstudier og om filmen vi skal se.

Einar Niemi: Nord-Norge – fra oppfinnelse til identitetsregion.

Foto: Finn Haugli

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Sax. Section Sara.

Forskningsdagene ble markert med en åpen dag og gratis adgang 26. september. Fagpersonale fra museets zoologiske og geologiske enheter lot publikum kikke på prøver og preparater. Professor Arne C. Nilssen hadde med seg levende flått, en såkalt lundelus, nylig innsamlet fra Hornøya i Finnmark. Dette kravlende innholdet i små lynlåspose virket både fascinerende og fryktinngytende på publikum. Amanuel Per Bøe og stipendiat Jesper Hansen viste fram geologiske prøver; fossiler, mineraler og kalkskall av ulike marine arter. Publikum brakte også med seg egne objekter til å kikke på; kongler, sopp, edderkopper, fjær og så videre ble flittig studert under de 4 stereolupene som var satt opp.

Ola Graff presenterte sjøsamiske joiketradisjoner fra Snefjord-området i Finnmark. Publikum fikk et lysbildeforedrag om sjøsamisk kultur i Snefjord-området, hvor forforskningen var hard. Graff demonstrerte skoleinstrumentet salmodikon, brukt til å lære befolkningen norske salmer. To eldre søstre som vokste

opp i Snefjord, Gjertrud Matheussen og Marie Eliassen, var invitert til museet denne søndagen, sammen med Per Hætta fra Samisk Senter. Søstrene fortalte om sin oppvekst og ungdom, og de joiketradisjonene som ennå så vidt var levende i mellomkrigstida. Graff presenterte også internettstida hvor man kan høre ulike sjøsamiske joiker som lydspor. Han tolket flere av joikenes tekstinnhold, og pekte på sammenhengen med en større samisk diktningstradisjon. Norges forskningsråd sto for finansieringen i hovedsak reisestøtte, til dette arrangementet.

Ute i gammen var det eventyrstunder for barn. Kari Lydersen fortalte for omlag ca. 50 personer om gangen. Utstillingsbetjent Ingvild Nedberg var til stede og passet bålet og brannslukkeren. Det var fint å ha et tilbud for små barn samtidig med foredraget om sjøsamisk joik, som henvendte seg til et voksent publikum. Kontakten mellom publikum og museets forskere rundt stereolupene gav rom for direkte og verdifull kunnskapsformidling, der publikum fikk et bedre innblikk i museets forskningsoppgaver. At publikum hadde fått sin appetitt på mer kunnskap vekket, viste seg at alle eksemplarene av Ola Graffs bok om sjøsamisk joik ble utsolgt.

Gjesteutstillinger

Tittel	Periode	Antall besøkende i perioden
Så rart... å være flaggermus	07.11.03–18.04.04	16 527
Maken til lappverk!	14.11.03.–14.03.04.	11 631
Bergkunst i Europas ytterkant	16.12.03–12.04.04	11 660
Min dyriske park	04.04.04–13.06.04	7 946
Høgskolen i Tromsø:		
Elevarbeider	22.04.04–31.05.04	3 420
Yuri Khodij	25.05.04–06.06.04	2 027
Tiden skinner gjennom	05.06.04–09.08.04	23 873
John Savio: tresnitt	21.06.04–29.09.04	21 416
Small is beautiful	24.09.04–23.01.05	7 142
Spyt ikke i trappen	15.10.04–09.01.05	4 655

Flaggermus – å henge opp ned. ... Så rart å være flaggermus å flakse rundt fra hus til hus og henge ned fra trærne...

Besøket av barn og skoleelever økte i 2004.

Foto: Jorunn M. Rødli, TMU

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 1. august 1996.

Foto: Mari Karstad/Tromsø Museum Universitetsmuseet

Så rart... å være flaggermus kom fra Agder Naturmuseum, og sto utstilt i Eventyrskogen. De norske flaggermusartene ble presentert, sammen med både fakta og myter om disse vingede vesenene. Førsteamanuensis Karl Frafjord ved museet hadde en faglig presentasjon av utstillinga med lysbilder. Han har registrert de nordnorske artene av flaggermus. Mange skoleklasser besøkte utstillinga.

Maken til lappverk var et samarbeid med Tromsø Quiltelag. Lagets 25 medlemmer leverte tepper og andre tekstiler til utstillinga, som vi fikk montert. Quiltelaget var velorganisert og godt forberedt, og bidro gjennom hele prosessen. De sa sjøl at de lærte mye undervegs. Quiltelagets medlemmer stilte opp hver lørdag og søndag og demonstrerte lappesøm og andre teknikker. Utstillinga var populær og godt besøkt.

Bergkunst i Europas ytterkant besto av seks fotografier i stort format med motiv fra bergkunsthelter på Nordkalotten. Utstillinga er laga av Nordland Fylkeskommune, og ble etter visninga hos oss lagt inn i TMU sitt vandrepogram.

Min dyriske park var ei herlig fantasifull utstilling med skulpturer av ulike dyr, laga av den svenske kunstneren Eric Langert. Han kom selv for å montere, og fortalte om hvordan han brukte gamle ting og skrot til å skape dyrene

av. Fra nesehornsjeselongen til insektene ev elektroniske komponenter var hans dyriske park en fryd for både små og store. Vi hadde satset på at denne gjesteutstillinga skulle bøte på tapet av museets egen zoologiske utstilling, og besøkstallet viser at det gjorde den.

Elevarbeider fra Høgskolen sto i Lillesalen i mai. Initiativet kom fra formingslærer Errol Fyreleiv om skolen kunne ha utstillingsplass på museet. Studenter fra avdeling for lærerutdanning viste fram sine egne arbeider – skulptur, keramikk, maleri og tekstil. Montering og lyssetting fungerte samtidig som praksis for de kommende formingslærerne, og vi satte pris på samarbeidet med Høgskolen i Tromsø.

Yuri Khodij – russisk kunsthåndverk. Yuri Khodij, en prisbelønnet kunsthåndverker fra Arkhangelsk, Russland, besøkte museet i to uker i begynnelsen av juni. Han arbeider i tre og never, videreføring av russisk tradisjon med hans eget personlige særpreg. Motivene er inspirert av helleristinger og samiske rune-bommer. På museet satte han opp et lite verksted, hvor han demonstrerte ulike teknikker for treskjæring.

Tiden skinner gjennom sto i Lillesalen hele sommeren. Kunstneren Grethe Gunneng presenterte arbeider i tarmskinn, montert som mini-installasjoner i små bokser på vegg og sokler, pluss fotografier. Prosessen med å rense,

garve, farge og tørke tarmskinnet er meget tidkrevende, og denne nødvendige langsomheten var det et poeng å vise fram. Gunneng hadde tatt kontakt med TMU for å finne ut mer om tradisjonell samisk bruk av reinsdyrtarm, og kontakten ledet etter hvert til denne utstillinga.

John Savio: tresnitt. Da det ble klart at den planlagte utstillinga Arktisk Ånd måtte utsettes til neste år på grunn av altfor trang økonomi, var det museets egen samling av Savio-bilder som reddet oss. I full

*PolarNorge – Styringsgruppen i arbeid.
Foto: Jorunn M. Rødli, TMU*

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Dugnadsarbeid i botansk hage, 8. juni 2001.

fart kom hele samlinga opp på veggen i Storhallen og Indiarommet, og sto der til glede for norsk og internasjonalt publikum hele sommeren.

Small is beautiful. I Lillesalen kunne publikum se fotoutstillinga Small is beautiful. Den viser elektronmikroskopiske bilder tatt ved Universitetet i Tromsø.

Spyt ikke i trappen. Trøndelag folkemuseum lånte oss denne utstillinga i bytte for Kvaster på såret. I likhet med sistnevnte ble også Spyt ikke i trappen laga til Den offentlige helsetjenestens 400 års jubileum. Den fokuserer på hygiene og smittebekjempelse, særlig kampen mot tuberkulose, inkludert eksempler fra Kysthospitalet i Tromsø.

Vandreutstillinger

I løpet av 2004 hadde TMU 7 utstillinger i vandreprogrammet, av dem var 4 nykommere. Fotoutstillinga Øyeblikk ble tatt ut av vandreprogrammet i mars, og bildene tilbakeført til NYK.

Kvaster på såret, om medisinerplanter og folkemedisin før og nå, ble vist i Oslo, Bergen og Trondheim. Nord-Norge-turneen tok til utpå høsten med visninger i Mo i Rana og i Mosjøen. Denne utstillinga har blitt veldig etterspurt, og kan fortsette å vandre i flere år framover.

Lofoten-vinter, fotografier av Einar Bangsund, har vært lagret hos TMU i påvente av at eieren skulle få solgt den. På forespørsel fra Bangsund fikk den en ekstra framvisning, hos Trondarnes distriktsmuseum i Harstad, mai-september.

Bergkunst i Europas ytterkant startet sin turné i mai på Nord-Troms museum. Utpå høsten vandret den til Trondarnes Distriktsmuseum i Harstad. Den fortsetter til Nordland i 2005.

Small is beautiful ble vist på TMU fram til desember, og skal inn i vandrepogrammet fra og med 2005.

ung i norge ung i afrika, fotografier av Mari Karlstad, ble tatt inn i vandrepogrammet etter ønske fra NYK da Øyeblikk ble tatt ut. Den kom ikke på vegen i 2004, men er bestilt for visninger i 2005.

Rein og jerv har ikke vært vist i 2004. Det har vært drøftet om den kan plasseres permanent som utsmykning i det nye Teorifagsbygget i Breivika.

Arktisk ånd, ei samling kunst fra inuittene i Nord-Canada, Alaska og Grønland, ble leid inn av TMU fra Lönnströms Konstmuseum i Raumo, Finland. Vi framleide den til De Samiske Samlinger i Karasjok, og den fortsetter på vandring i Finnmark i 2005.

Publikasjoner

Tidsskriftet Ottar kom som vanlig ut med fem numre i 2004:

- 1/2004 Skygger blant stjernene
- 2/2004 Botanisk Hage 10 år
- 3/2004 Kunnskap og bevisstgjøring – Ottar 50 år
- 4/2004 Nordlyset. Fra fantasi til forskning.
- 5/2004 Bjørnøya – Historie, natur og forskning

Redaksjonen i jubileumsåret 2004 var: Johan Albert Kalstad, fagredaktør for kultur og samfunn, Per Bøe, fagredaktør for natur og miljø, Per Kyrre Reymert, adm. leder til og

Utstillingen Maken til lappverk markerte Quiltelagets 10-årsjubileum.
Foto: Jorunn M. Rødli, TMU

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk Hage 1. august 1997.

med hefte 4/2004, Elisabeth Jensine Nilsen redaksjonssekretær og Ann-Grethe Bakker abonnementsansvarlig.

Vi utgav hefte Nummer 250 (2/2004) i mai, og i juni ble Ottars 50års-jubileum feiret, med både champagne og marsipankake i Rotunden til muséansatte og innbudte gjester. Abonnenttallet var ca. 4000.

Kirkekunstutstillinga fikk i desember sin etterlengtede katalog. Nordnorsk kirkekunst Håndbok til utstillinga på Tromsø Museum, er skrevet av stipendiat i kunsthistorie ved Universitetet i Tromsø, Rognald Bergesen. På 100 rikt illustrerte sider presenteres samlinga i kunsthistorisk perspektiv, med detaljerte opplysninger om hvert kunstverk, samt korte faktakapitler om bl.a. helgendyrkelse, alterskap og det religiøse liv i Nord-Norge i tidligere tider, og en ordliste med kunsthistoriske begrep. Håndboka retter seg mot kunst- og historieinteresserte i Norge, og vil kunne bli til nytte for mellom andre studentene på Institutt for kunsthistorie på UiTø.

Verdensveven

Zoologisk fagenhet fortsatte innsamling av observasjoner fra publikum gjennom nettstedet **Trekkfugl i Nord** som åpnet i 2003. Nitten vanlige

trekkfugl arter er presentert på nettstedet, og responsen var større i 2004 enn året før.

Ola Graff la ut lydspor med eksempler på **sjøsamisk joik** på museets nettsted. Disse fungerer som et supplement til boka Om kjæresten min vil jeg joike som kom i 2003. Interesserte som kjøper boka, får også et passord som kan brukes for å lytte til joikeksekemplene på nettet.

Skoletjenesten

Tromsø Museum Universitetsmuseum har i 2004 hatt besøk av 5582 barn/elever/studenter fra barnehage, grunnskole, videregående skole og studenter fra universitet og høyskole. De fleste besøkende kommer fra grunnskolene i Tromsø kommune. Høgskolen i Tromsø, avdeling for lærerutdanning og Universitetet i Tromsø har også dette året benyttet skoletjenesten. Til sammen har 5131 elever/studenter benyttet skoletjenesten ved museet, studenter 454 og 4677 elever fra grunnskole og videregående skole.

Til tross for skolenes anstrengte økonomi, ser det ut som at de nå igjen prioriterer besøk på universitetsmuseum. Flere skoler kan fortelle at et museums besøk står på deres planer. At besøk på universitetsmuseum er gratis, spiller en stor rolle. Gledelig er det at flere utenbys skoler igjen prioriterer et besøk med pedagogisk innhold hos oss. Hele 55 besøksklasser kommer fra kommuner utafor Tromsø. Museumsbesøk er en del av prosjektarbeid i ungdomsskolens undervisning. I barneskolen er det en del blant anna av storylineundervisninga når tema om steinalderen behandles. Alle 6. klassene (418 elever) på Tromsøya besøkte i mars Tromsø Museum som del av Den Kulturelle Skolesekken.

Tidsskriftet Ottar markerte 50-årsjubileum med et eget hefte nr. 250 om Kunnskap og bevisstgjøring der det sees på kunnskapens rolle i utviklingen av landsdelen og bevisstheten om oss selv.

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Temakveld i botanisk hage 3. juni 1997.

	Grupper	Besøkende
Fordelingen:		
Vårsemesteret:	138	3147
Høstsemesteret:	85	1984
Naturhistorie:Geologi	22	
Zoologi	37	
Botanikk	17	
Kulturhistorie: Arkeologi	29	
Samisk etnografi	93	
Nyere kulturhistorie (kirkekunst)	20	

Dessuten har 18 grupper fra Universitetet og høyskole vært her. Tema for besøkene har vært Samekulturen, Sápmi, geologi og Botanisk hage. Hver gruppe har fått 2–3 timer undervisning.

I høstsemesteret ble det ikke gitt tilbud om temadager. Følgende temaer for grunnskolen er gjennomført:

Samekulturen	32 grupper
Yrende fugleliv	18 grupper
Vår i botanisk hage	7 grupper
I oldemors urtehage	7 grupper
Bare stein?	18 grupper

Undervisningen i temaene tar utgangspunkt i forskning/utstillingene/samlingene og i Læreplanverket for grunnskolen, L97. I forkant av temaene har besøksklassene fått tilsendt problemstillinger som forarbeid. På museet/i hagen har de fått undervisning i 2,5 timer. Enkelte klasser har dessuten fått oppgaver til temaet. Temaene Samekulturen, Yrende fugleliv, I oldemors urtehage og Bare stein? har praktiske øvelser som en del av undervisningen.

Undervisning i gjesteutstillinger:

Så rart... å være flaggermus: 9 grupper - Temaer

Foredrag/kurs:

- Bruk av planter i nordnorsk tradisjon.

Forskningsdagene i Nord-Troms.

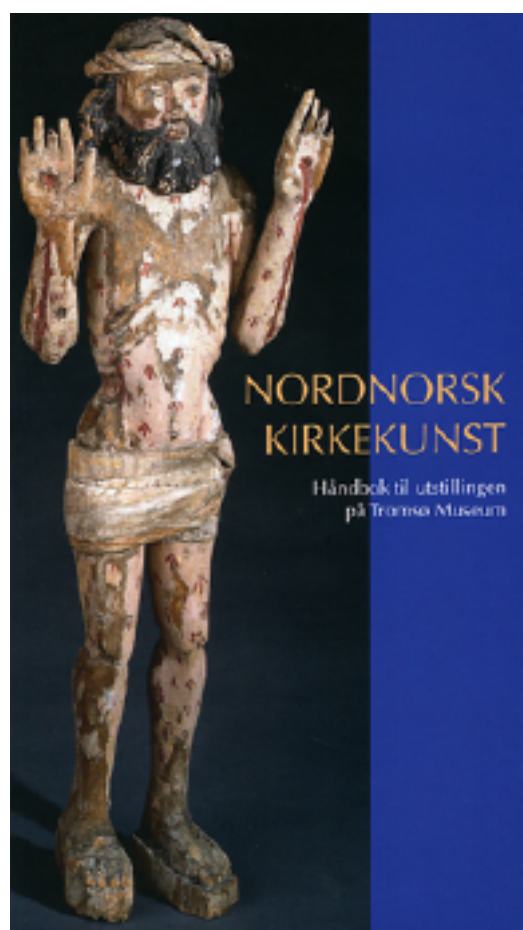
- Innføring i elementær geologi for lærere i Nord-Troms og Tromsø.

Katalog for kirkekunstutstillingen er en egenproduksjon utarbeidet i et samarbeid med Institutt for kunsthistorie, Humanistisk-fakultet., Universitetet i Tromsø.

Foto: Mari Karlstad, TMU

I uke 7 og 8 hadde 4 tredjeårs studenter fra Høgskolen i Tromsø, allmennlærerutdanninga, praksis ved museet. De var innom alle fagenhetene og de gjennomførte temaer Dyr om vinteren. Tilbakemeldinga fra studentene er at praksis/hospitering ved museet er svært nyttig for deres framtidige lærergjerning.

Gammen har fått sitt årlige vedlikehold, rising, ved hjelp av god innsats fra ansatte ved formidlingsenheten, administrasjonen og fagenhet for samisk etnografi. Skoletjenesten har i 2004 vært administrert og utført av Marianne Giæver.

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 1. august 1998.

Samlingene

Samlingene ved Tromsø Museum Universitetsmuseet omfatter kulturhistoriske gjenstander. Naturhistoriske prøver og objekter, dokumentarkiv, fotoarkiv, lydarkiv og andre typer arkiv.

Den enkelte gjenstand, en prøve, et intervju, et dokument, et bilde osv er unike observasjoner av innsamlet dokumentasjon og ledd i grunnforskning som er grunnlag for de vitenskapelige samlingene ved Tromsø Museum. Universitetsmuseene har landets største samlinger innen kultur- og naturhistorie, og disse samlingene har stor forskningsmessig betydning. I de senere årene har også de levende plantesamlingene i de botaniske hagene fått større og større betydning, og våre biologiske samlinger er Norges største non-humane genbank. Tromsø Museum satser på forskning særlig fokusert på de vitenskapelige samlingene, og vil følge opp den nasjonale satsningen innen taksonomi bl.a. gjennom nye rekrutteringsstillinger og utvidet bruk av det nye DNA laboratoriet. Tromsø Museum vil satse på at det i etterkant av større arkeologiske utgravninger og nødutgravninger, videreutvikles større forskningsprosjekter. Her har det sjelden vært nok midler til å gjøre fullgod forskning, og museet vil satse på å styrke mulighetene til samtidsdokumentasjon.

Sikringstiltak

I 1997 utarbeidet Tromsø Museum en sikringsplan for sikring og bevaring av de vitenskapelige samlingene. Universitetet i Tromsø oversendte planen til Utdannings- og forskningsdepartementet – UFD. I Riksrevisjonens dokument 3:9 (2002–2003) har etaten i ettertid påpekt ovenfor Stortinget at samlingene ved universitetsmuseene har så dårlige kår at de av den grunn er i ferd med å forringes i verdi, eller at det er fare for at samlingene kan gå tapt. Som svar på Tromsø Museums sikringsplan og Riksrevisjonens gjennomgang har Universitetet i Tromsø, Tromsø Museum fått fire engangsbevilgninger øremerket sikring og bevaring av samlingene. Ved avslutningen av 2004 mottok vi melding om den siste av disse tildelinger av midler til sikring, bevaring og revitalisering av samlingene (1,4 mill. og 2,3 mill.). Det har vært foretatt en prioritert innsats ved alle fagenheter, formidlingsenhet og administrasjon med sikte på sikring og bevaring av gjenstandssamlinger og arkiv. I sammenheng med vedlikehold og renovering av hovedbygningen, har

arbeidet med sikring og bevaring av samlingene fortsatt i et nært samarbeid med universitetets tekniske avdeling i 2004.

I fokus på sikring av samlinger og arkiv er det lagt grunnlag for å starte opp med å utarbeide en Revita-plan, en plan for sikring, bevaring og tilgjengeliggjøring av de vitenskapelige samlingene – revitalisering av samlingene. Det er utredet sikringsbehov for det arkeologiske gjenstandsmaterialet som vil være et utgangspunkt for det videre arbeid med en Revita-plan som skal igangsettes høsten 2005.

Det er igangsatt digitalisering av utvalgte samlinger. Lydsamlingene ved nyere kulturhistorisk fagenhet og fagenhet for samisk etnografi er prioritert der kassetter og spolebånd nå kopieres for digital lagring. For konservering er utvalgte samlinger og arkiv prioritert. Kryptogamsamlingen ved fagenhet for botanikk er sikret. Utvalgte gjenstander i kirkekunstsamlingen er konserverert i samarbeid med Norsk institutt for kulturminneforskning, ved fagenhet for samisk etnografi er det utarbeidet arkivnøkkel til Professor emeritus Ørnulf Vorrens forskerarkiv. I sammenheng med kvalifisering for fremtidig arbeid ved universitetsmuseene er ansvar for tilgjengeliggjøring av vitenskapelige samlinger en viktig oppgave. Det er lagt til rette for at stipendiatene kan utføre pliktarbeid med systematisering og tilgjengeliggjøring av ulike samlinger, og et arbeid som gir positiv erfaring ved de ulike fagenheter.

Museumsprosjektet

Museumsprosjektet er i inne i siste del av prosjektperioden, og fagenhetene for Arkeologi, Botanikk, Geologi og Zoologi nedlegger stort arbeid for å ferdigstille de planlagte oppgaver med innlegging, bearbeiding og tilgjengeliggjøring av de respektive samlinger. Fagkonsulent Åse Sørgård har arbeidet med den arkeologiske gjenstandssamlingen. Vibeke Vange ble tilsatt som fagkonsulent ved Botanisk fagenhet ved slutten av året og overtok etter Geir Arnesen. Fagkonsulent Robert Bergersen arbeider med de zoologiske og geologiske databasene i samarbeid med fagpersonale ved fagenhetene. På nasjonalt plan arbeides det med å få etablert en driftsorganisasjon som kan ivareta drift, vedlikehold og videreutvikling av databasene.

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Ghanisk lunsj, Daglig leder Finn Haugli, gartner Gro Rundfloen, sommerhjelp Peter Ohemeng, 1.8.1998.

Driftsorganisasjonen planlegges lokalisert ved Humanistisk fakultet, Universitetet i Oslo.

Magasin- og arkivarbeid ved fagenhetene:

Fagenhet for arkeologi

Magasinarbeidet i 2004 har vært delt mellom (konsulent) Aud Ahlquist og (Vitenskapelig assistent i 50 % stilling) Monica Kristin Hansen. Arbeidet har i hovedsak bestått av fem deler: Etterarbeid i kjølvannet av Magasinrevisjonen 2002/2003; videre arbeid med magasinets database; tilrettelegging for besøkende forskere og publikum; formidling av samlingene, og nytt av året, oppbyggingen av en digital fotobase.

Utbredninger som omfattes i etterarbeidet med Magasinrevisjonen 2002/2003 har vært: funnredning med pakking og uttak av gjenstander for konservering, kartlegging av utlån og deponert materiale, tilbakeføring av materiale som har vært oppbevart på Institutt for Arkeologi, UiTø, retting av registrerte feil i Magasinet (feilmerking, ufullstendig katalogisering og feilplasseringer), løsning av mysterier (dvs. funn med manglende eller ufullstendige opplysninger), utarbeiding av regler og prosedyremal for ordinære utlån av gjenstander, samt katalogisering av ukatalogisert materiale, både innkommet det inneværende år, samt materiale som har vært lagret i korridorskap. Sistnevnte oppgave har utover selve katalogiseringen også omfattet merking av funn, enkel pakking og innlogging i databasen.

Magasinet database, som er et direkte produkt av Magasinrevisjonen 2002/2003, inneholder først og fremst opplysninger om funnenes tilstedeværelse og plassering i våre magasiner. I 2004 ble det arbeidet med å i større grad gjøre basen søkbar. I tillegg til de magasinansvarlige har Kirsten Udin (sentralbordet) vært engasjert for innskriving av data fra katalogene. Databasen ble tilgjengeliggjort på museets server for de ansatte. Mot slutten av året ble det også arbeidet med opprettelse av ny database i FileMaker Pro-format. Data fra den opprinnelige basen kan enkelt overføres til den nye basen. Den nye basen, som skal produseres i samarbeid med Kulturhistorisk Laboratorium, vil i tillegg til sine opprinnelige funksjoner også fungere som verktøy i Kult.hist. Laboratoriums tilstandsvurdering av tørrmagasinet. Formatet øker basens søkbarhet og der er

også stort potensial for videreutvikling i sammenheng med et eventuelt REVITA-prosjekt.

Nytt av året er oppbyggingen av en digital fotobase på CD-rom. Arbeidet har inkludert fotografering, redigering, brenning til CD, innskriving i fotobase og magasin databasen. Om lag 500 gjenstander har i løpet av året blitt fotografert (av Jorunn Rødli, Aud Ahlquist og Monica Kristin Hansen). CDen er søkbar og det er besluttet at man i den nye FileMaker Pro-databasen skal knytte fotomateriell direkte til Ts. numrene.

Også i 2004 har fagenheten fått en rekke henvendelser fra både publikum og fagfolk som ønsker å se på materiale, og/eller ønsker opplysninger om funn og lokaliteter. De magasinansvarlige har i 2004 tilrettelagt for forskjellige slike besøk. Av fagpersonell har vi i 2004 hatt besøk av flere forskere og stipendiater fra ulike institusjoner i Skandinavia, samt hovedfags- og masterstudenter fra UiTø. Blant det øvrige publikum kan der nevnes besøk av lærere i grunnskolen, bygdebokforfattere og lokale interessenter. Tilretteleggingen innebærer både uttak av gjenstandsmateriell og søk i databaser, top.ark. og fotoarkiv. Formidlingen har også omfattet omvisning og veiledning i magasinets oppbygging, innhold og funksjoner, og opplegg har vært laget for distansestudenter ved IAR, UiTø, og skoleklasser fra grunnskolen i Tromsø-regionen.

Fagenhet for botanikk

Den totale registrerte tilveksten av samlingene har vært på 7135 nummer. Dataregistrert tilvekst har vært på 11808 nummer (4649 nr. karplanter og 7159 nr. kryptogamer). I tillegg kommer 606 nr. dias.

Karplanteherbariet har i 2004 særlig hatt tilvekst fra Salten i Nordland (innkommet fra "Prosjekt Saltens flora"), Tromsø (særlig kulturspredte arter) og deler av Finnmark (bl.a. Hasvik, Hammerfest, Berlevåg og Båtsfjord). Brynhild Mørkved har samlet inn mye materiale i forbindelse med sitt feltarbeid angående forskningsprosjektet om gamle stauder i Nord-Norge, spesielt i Nordland. Spesialinnsamlinger har vært gjort på slektene Aconitum, Filipendula og Aconogonum. Prosjektet er finansiert av Genressursutvalget for Kulturplanter.

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 1. august 2000.

Foto: Mari Karlstad © Tromsø Museum Universitetsmuseet

Det ble nedlagt et stort arbeid med sikring av kryptogamsamlingene ved fagenheten i 2004. For de bevilgede midlene på kr. 75.000 ble hele 86 esker med lavkollektorer gjennomgått og sikret. Til å utføre dette sikringsarbeidet engasjerte vi Siv Krane Rodahl i 4 uker, og Villy Mortensen i 6 uker. Geir Arnesen og Torstein Engelskjøn hadde det daglige ansvar for å planlegge sikringsarbeidet, veilede og administrere de engasjerte. I tillegg videreførte Engelskjøn det viktige arbeidet med korrekturlesing av dataregistrerte lavkollektorer. En stor del av tilveksten til lavherbariet kommer fra Jarle W. Bjerke og Arve Elvebakk, vesentlig fra Chile og Bolivia.

Marit Espejord og Kirsti Eidsmo har utført en stor jobb med dokumentasjon av plantematerialet i Botanisk hage. Espejord er dessuten prosjektleder for samtidsdokumentasjon av en del andre hager i Troms, og prosjektet omfatter så langt 8 hager. Dette arbeidet vil fortsette i 2005.

Samlingene i Botanisk hage har hatt en tilvekst på 206 nye aksesjoner. Materialet fordeler seg på flere samlinger, men med hovedvekt på Sørlege halvkule, Nord-Amerika og Alpesamlingen.

Geologisk fagenhet

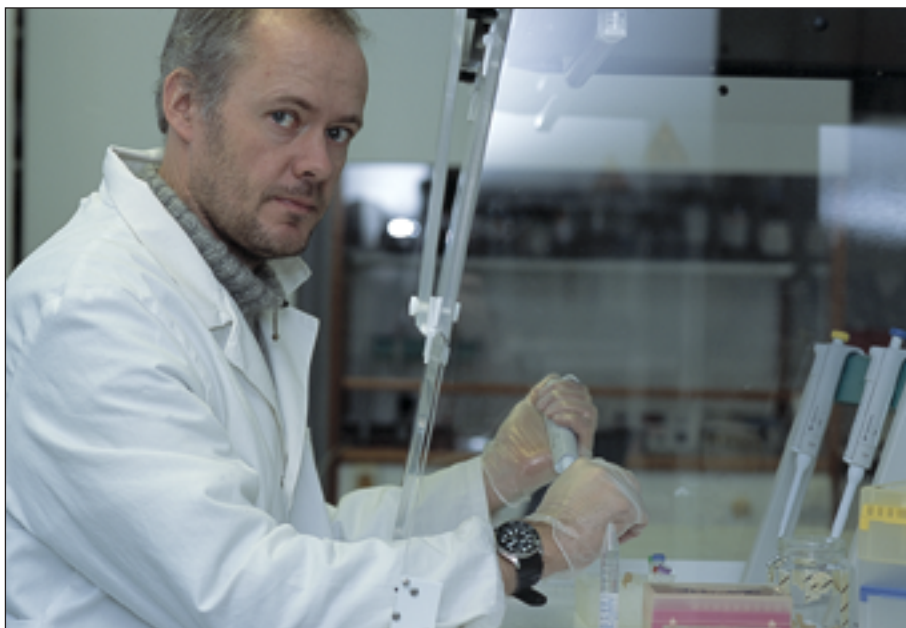
I 2004 fikk Geologisk fagenhet nytt kompaktmagasin på Holt og kunne således få plass til den store paleontologiske og sedimentologiske forskningssamling som førsteamanuensis Nils-Martin Hanken donerte til museet. Videre tilvekst fulgte i løpet av året, således ble en verdifull samling, bestående av 28 ulike smykker med forskjellige stein, gitt som gave av Sandra Pettersen, Tromsdalen. Det inngikk også noen prosjektprøver fra Institutt for geologi og det ble innkjøpt to meteoritter fra Sverige. Den ene av disse ble nyttet i fagenhetens nye utstilling om meteoritter.

I forbindelse med innretningen av kompaktmagasinet har avdelingsingeniør Odile Wallerath utført organisering og samlingsarbeid med støtte av engasjert hjelp, Bjørn Ramberg. Wallerath har konvertert en del gamle og registrert alle nye tilvekster, og mineralsamlingen er blitt ordnet etter det nye klassifikasjonskjema "Strunz". Dette gjelder forløpig handstykkessamlingen som er lokalisert på museet. De deler av mineralsamlingen som hører til storprøvesamlingen, er ikke blitt reklassifisert da dette krever mye plass. Malm-, Struktur-, Petrografi-, Erratics-, Jordprøver-, og Variasamlingen/Antropologisamlingen, er blitt gjennomgått og revidert. Det har vært arbeidet videre med Grønlie-samlingen (inkl. Novaja Semlja) i samarbeid med Universitetsstipendiat Jesper Hansen. Endelig har det også blitt utført preparasjons- og

konserveringsarbeid på forskningsmateriale fra Rhodos og Oslofeltet.

Et helt spesielt, og meget vellykket oppdrag, for avdelingsingeniøren var det å fremstille et tilsynelatende fossil som ble brukt til utgravningsformål av barna på "Dinosaurhelgen".

John Beck Jensen arbeider ved DNA-laboratoriet som er lokalisert ved fagenhet for botanikk. Her utføres slektskapsanalyser for forskningsprosjekter knyttet til fagenhetene for botanikk og zoologi. Der er også samarbeid med Havforskningsinstituttet.
Foto: Jorunn M. Rødli, TMU

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Skoleundervisning i urtehagen, 27. august 2004.

Utgangspunktet var en halv gris som ble donert av Nord Norges Salgslag. Til "Dinosaurhelgen" ble det også oppsatt en større utstilling om "Tenner" som omfattet kranier og tenner m.m. fra store deler av dyreriket. Det ble lånt inn materiale fra Zoologisk fagenhet, andre institutter på universitetet og privat. Karl Pettersens samling ble eksponert i en liten utstilling på slutten av året. Her fikk vi låne en del arkivalier fra universitetsbiblioteket.

Universitetsstipendiat Jesper Hansen har arbeidet med sitt forskningsmateriale og derved preliminært registrert 55.000 fossiler. Dette vil bli en meget stor tilvekst til den paleontologiske samlingen ved museet.

Fagenhet for nyere kulturhistorie

Sikring av samlingene er prioritert oppgave ved Fagenhet for nyere kulturhistorie. Under ledelse av fotoarkivar har Fagenheten satt i gang et digitaliseringsprosjekt for lyd. I dette prosjektet inngår både lydopptak av musikk og sang, samt intervjuer. I løpet av 2004–2005 skal all lyd som er skadet og/eller truet digitaliseres. Det digitaliseres foto fortløpende. I 2004 er det særlig etnolog Helge A. Wolds store fotosamling som er prioritert. Fotoarkivet har en tilvekst på vel 2000 foto i 2004. Museets fotografer fortsatte arbeidet med fotodokumentasjon av fagenhetens tekstmateriale, blant annet alle messehaglne, noe som vil øke den totale tilveksten.

Kirkekunstsamlingen har hatt særlig fokus i 2004. Malerikonservator fra Norsk Institutt for kulturminneforskning (NIKU) startet konserveringen av alterskapet fra Andenes kirke. Ny veiviser til utstillingen ble ferdigstilt og to av messehaglne i samlingen ble stilt ut.

Nordnorsk Folkemusikksamling har drevet en del innsamling i både norske, kvenske og samiske miljøer.

Etnografisk samling fra Kongo rekatalogiseres av Victoria Phiri, masterstudent på urfolksstudiet. Spillet Nsolo er et av de mest populære spill i Afrika. Ved telling, addisjon og subtraksjon spilles det av både barn og voksne, og kan spilles på flere måter. Steiner eller frø brukes som spillebrikker og vanligvis spilles det med to spillere.

Foto: Jorunn M. Rødli, TMU.

Fokus dette året har vært å skaffe et sammenligningsmateriale gjennom opptak av nærmere 100 joikenummer med en eldre samisk informant hvor vi har over 30 år gamle opptak fra før.

Nordnorsk folkloristisk arkiv har drevet innsamling av intervju- og fotomateriale i sjøsamisk miljø med fokus på fortellinger og på materielle kulturelle uttrykk. Dokumentasjon av hverdagsliv til kvinner på overvintringsfangst er videreført.

Konserveringsoppgavene ved fagenheten har vært konsentrert til en serie skinngjenstander og diverse redskaper av jern. Fagenhetens overingeniør har fortsatt sitt arbeid med klimaovervåking av museets magasiner og utstillingslokaler. Overvåkingssystemet gir innsikt i gjenstanders og bilders oppbevaringsmiljø og er derfor å regne som en del av den preventive sikring ved museet.

Fagenhet for samisk etnografi

Fagenheten har i dag 14 samlinger og arkiv. Blant samlingene kan nevnes gjenstand- og fotosamlingene, arkivet for samtidsdokumentasjon, topografisk arkiv, forskningsarkiv, kulturminnearkiv, bøker med avisutklipp, Qvigstad- og Tannersamlingene mv. Innsamlingsarbeidet i 2004 har vært knyttet til de ansattes forskningsprosjekt og det daglige kontinuerlige innsamlingsarbeid som klipping av aviser, systematisk innsamling av samtidsdokumentasjon og historisk kildemateriale, samt foto og gjenstander.

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 1. august 2001.

Dikka Storm har gjort felt- og innsamlingsarbeid blant bofaste og reindriftsutøvere i Sør-Troms og Tromsø kommune. Samisk byggeskikk er dokumentert i Skånland. Ved bearbeiding av innsamlet materiale har stud. Cand. Polit. Frank Remman, oppdatert database og innlagt fotomateriale av spor etter bosetning på Storjorda, Kvæfjord og i Gressmyrskogen på Senja. Ved innlegging av materiale har han gjennomgått og systematisert fotoarkivet digitalt og fysisk. Tegneassistent Jørn Amundsen har fortsatt rentegning og digitalisering av kart over materiale om reindrift i Sør-Troms. Det er utarbeidet en tegne-/database over materialet. Åsne Storli, ungdomsskoleelev, Tromsø har ordnet billedmateriale, arkiv og i magasin.

Ivar Bjørklund har dokumentert sedvaner og bruksmønster blant samiske fjordfiskere i Kvænangen. Johan Albert Kalstad har gjennom feltarbeid samlet inn materiale om samiske samtidsforhold på Kola-halvøya. Terje Brantenberg har i samarbeid med filmfotograf Nils John Porsanger arbeidet med videoprojektet "samisk samtidshistorie". Opptakene består av enkeltpersoners livsberetninger. Økonomien har dette år vært meget dårlig og det har medført at bare et fåtall gjenstander er kjøpt inn. Derimot har fagenheten mottatt en større fotosamling som gave fra Gøran Ærnstrøm, Lyngseidet. Fotoene er tatt av hans far, nomadeskolelær Rolf Ærnstrøm, og viser nomadelivet i Karesuando i tidsrommet 1941–1948.

I løpet av året har det vært utført en rekke oppgaver i tilknytning til samlingene. Cand. Polit. Siren Hope har

katalogisert og utarbeidet en digitalisert oversikt over forskningsarkivet til professor emeritus Ørnulv Vorren. I 2004 har fagenheten opprettet et sentralisert digitalt arkiv for databasene. I magasinet er det satt opp et nytt hyllesystem til pulker og tyngre gjenstander. Samtidsarkivet, topografisk-, kulturminne- og forskningsarkiv, samt avisutklippssamlingen er overført til museets nye arkivaliemagasin. John Hansen har også dette år foretatt overvåkning av klima i fagenhetens magasin, vedlikehold og overvåkning av de faste utstillinger, konservering og rengjøring av gjenstander. Likeledes har han vært sentral i fagenhetens ominnredning av magasin.

Fagenhet for zoologi

A vdelingen har hatt mye flyttarbeid i forbindelse med nytt skinnmagasin og nytt skjelettmagasin. Skinnmagasinet ble ferdig til innflytting, mens alt skjelettmaterialet fortsatt var nedpakket i 2004. Problemer med å få avfettingsanlegget ferdig har gjort at det har vært mindre skjelettering enn vanlig. Det ble arbeidet videre med å oppdatere pattedyrsamlingen og databasen.

Det har vært stor aktivitet i de entomologiske samlingene, særlig med hensyn til å få artsbestemt tidligere innsamlede insekter, sortering og datainnlegging av materiale. Det har i 2004 vært lagt inn i databaser 5059 insekter fra samlingene (vesentlig årevinger og collemboler) i forbindelse med Museums-prosjektet (MUSPRO). Ca. 93,9 % av den totale insektsamlingen er nå

Ung nordflaggermus *Eptesicus nilssonii* i hånda. Tromsø Museum har totalt 21 nordflaggermus i samlingen, derav 11 fra Troms. Den eldste er fra Balsfjord i 1876, og er således blant våre aller eldste dyr i samlingen. Utbredelsen i Troms er nå godt kartlagt, men oversikten over ynglekolonier er neppe helt fullstendig enda. Detaljerte studier over aktivitet, jaktområder og flygeavstander er gjennomført.
Foto: Karl Frøffjord

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 10 år. Åpningstale med rektor Jarle Aarbakke, 2.7.2004.

lagt inn i databaser. Tilvekst insekter: ca. 100. Utlån: 285 stk., også en del innlån av klegg.

Aktiviteten i våtmagasinet har i 2004 igjen vært konsentrert rund krepsdyrsamlingen, hvor ca. 1000 numre ble bestemt og katalogisert, til dels fra innsamlingsaktivitet i Nord-Norge og på Svalbard, hvoriblant flere holotyper av nye amfipodearter. Også utlånet har vært konsentrert om krepsdyr, mens det også har vært lånt ut en del fisk. En gjennomgang av filene til fiskesamlingen er påbegynt, og har (i 2005) ført til at denne nå er tatt opp i den store internasjonale Fishbase.

Fugle- og eggamlingene økte med hhv. 164 fugl og 8 kull. Alle eggene og mange fugl kom fra Tromsø Lufthavn hvor fugl utgjør en sikkerhetstrussel. Nesten

halvparten av tilveksten til fuglesamlingen var sjøfugl. Gjennom avtalen med Fylkesmennene fikk vi også en del fallvilt og dermed et viktig tilskudd til rovfuglsamlingene. Det var lite utlån i 2004 (bortsett fra en flittig bruk av gjenstander av museums læreren), men vevsprøver ble tatt av flere hønsefugl til et DNA-studie ved Universitetet i Oslo.

*Juleselskap hos familien Stav i Tromsø like etter forrige århundreskifte.
Foto: Ukjent. Tromsø Museum.*

ARKTISK-ALPIN BOTANISK HAGE 1994 - 2004

Botanisk hage 1. august 2002.

Foto: Mari Karlstad © Tromsø Museum Universitetsmuseet